

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

5 oktober 2000

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie,
enerzijds, en de regering van de republiek Moldova, anderzijds,
inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen,
ondertekend te Chişinău op 21 mei 1996**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	11
Advies van de Raad van State	15
Ontwerp van decreet	19
Bijlage : Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de regering van de republiek Moldova, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Chişinău op 21 mei 1996	24

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE BESPREKING

1. Betekenis van de overeenkomst

Doel van de overeenkomst

In het algemeen staat de Vlaamse regering positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsakkoorden, die van belang zijn voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Alhoewel buitenlandse investeringen reeds worden beschermd door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De doelstelling van een dergelijke overeenkomst is, naast het aanmoedigen van investeringen, het bieden van een garantie voor een maximale bescherming aan de investeerder, zoals de waarborgen voor een billijke en rechtvaardige behandeling van de investering, de clausule van de meest begunstigde natie om discriminatie te voorkomen, een vergoedingsplicht bij onteigenende maatregelen en de vrije overmaking van inkomsten. Bovendien creëert zulke overeenkomst een eigen juridisch kader waarin investeringsgeschillen kunnen geregeld worden en waarbij de investeerder een beroep kan doen op internationale arbitrage.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of internationaal publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. Overeenkomstig artikel 167 van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer ze uitwerking kunnen hebben.

Het zogenaamd "gemengde" karakter van de BLEU-overeenkomsten inzake investeringen werd in april 1995 unaniem aanvaard door de leden van de interministeriële Conferentie voor buitenlands beleid. Zowel de Gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. Dergelijke overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De Gewesten zijn immers bevoegd voor het economisch beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd inzake de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet dat het een gewest-aangelegenheid betreft. Het tweede en laatste artikel houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat ze in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid en door het partnerland.

2. Schets van het partnerland

Institutionele en politieke gegevens

De politieke gebeurtenissen worden vooral bepaald door de taalkwestie en de etnische minderheden. Vanaf 1989 waren er acties om het Roemeens in plaats van het Russisch als officiële taal aanvaard te krijgen. Toen op 1 september 1989 beide talen een gelijke status kregen, gingen de 35 % niet-Roemenen in het verzet in Trans-Dnjestrië en Gagaoezië. Zij riepen hun autonomie uit in september 1990.

Op 27 augustus 1991, na de coup in Moskou, riep het Moldavisch parlement de onafhankelijkheid uit. In december 1991 was het land bereid mee te stappen in het pas opgerichte Gemeenebest van Onafhankelijke Staten (GOS).

Op 8 december 1991 werd Mircea Snegur tot eerste president van de nieuwe republiek verkozen. Hij keerde zich af van het Moldavische Volksfront dat aansluiting wou bij Roemenië.

In februari 1994 waren er voor het eerst parlementsverkiezingen waaraan meerdere partijen konden deelnemen. Ze draaiden uit op een overwinning voor de aanhangers van Snegur (die geen aansluiting wilden bij Roemenië). Het daaropvolgende referendum in maart 1994 bevestigde deze wil tot onafhankelijkheid van de bevolking.

In juli-augustus werd de nieuwe grondwet van kracht. Die voorzag o.a. een "speciaal autonoom statuut" voor Trans-Dnjestrië en Gagaoezië en bepaalde dat het Moldavisch de officiële taal werd. Er werd een levendig debat gevoerd tussen voor- en tegenstanders van de naam "Moldavisch". In december 1994 kregen de Gagaoeziërs grote autonomie. Trans-Dnjestrië organiseerde in 1995 parlementsverkiezingen en een dubbel referendum i.v.m. de onafhankelijkheid van de "Moldavische Republiek van de Dnjestr". De secessie dreigt nu nog steeds een feitelijke toestand te blijven, hoewel de internationale gemeenschap ze niet erkent.

Moldavië is een semi-presidentiële republiek met veel macht voor het staatshoofd. De grondwet (die is gebaseerd op die van Roemenië en Frankrijk) geeft volgens president Loetsjinski de president te weinig en het parlement te veel bevoegdheden. De president wordt rechtstreeks verkozen voor een periode van 4 jaar. Hij heeft de uitvoerende macht, stelt de eerste minister aan. De wetgevende macht berust bij het parlement, dat telkens voor 4 jaar wordt verkozen. Het telt 101 afgevaardigden.

De presidentsverkiezingen van 1996 werden gewonnen door Petru Loetsjinski. Hij stelde in zijn programma voor dat het privé-bezit van grond zou worden mogelijk gemaakt en geregeld en dat de Russische troepen zich snel uit Moldavië zouden terugtrekken.

De communisten (MPC) kwamen als sterkste partij uit de parlementsverkiezingen van 1998 (40 zetels). In januari 1999 trad de centrumrechtse regering Ciubuc af. De coalitie was te zeer verdeeld over de hervormingen en ze lag voortdurend overhoop met het parlement waar de (zeer orthodoxe) communisten de grootste fractie zijn. Ook de gevolgen van de Russische crisis en de sociale problemen speelden een rol. In maart 1999 kwam een nieuw centrumrechts kabinet o.l.v. premier Sturza aan de macht.

De regering Sturza bleef slechts enkele maanden aan de macht. Op 9 november 1999 kwam zij ten val. Op 21 december stelde het parlement Dumitru Braghis aan als de nieuwe premier. Hij vormde een regering die vooral bestaat uit zakenlieden en experts. Braghis verklaarde dat hij de energiecrisis wil bezweren, de privatisering van overheidsbedrijven versnellen en hervormingen doorvoeren in de telecommunicatie, de energiesector en de landbouw.

Tegen de achtergrond van de heersende malaise speelt de verdeeldheid in de samenleving tussen democraten en communisten (of voor- en tegenstanders van de hervormingen). President Loetsjinski bestempelde die verdeeldheid als "een burgeroorlog" die alleen kan bezworen worden als Moldavië een presidentiële republiek wordt.

Samenwerking met Vlaanderen en België

Op 31 december 1991 erkende België de Republiek Moldavië als onafhankelijke, soevereine staat en op 11 maart 1992 werden diplomatieke betrekkingen aangeknoopt.

In Antwerpen werd een Belgisch-Moldavische Kamer van Koophandel geopend en een Moldavisch ereconsulaat. Ook in Tvardista is er een Moldavisch-Belgische Kamer van Koophandel. Eind 1996 organiseerde de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel (BDBH) een economisch seminarie over Moldavië.

Een Vlaamse v.z.w. voert sinds 1999 in het kader van het Samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa een project uit ten voordele van de gehandicapten.

In haar beleidsnota 2000-2004 stelt de Vlaamse regering dat Vlaanderen er belang bij heeft in Centraal- en Oost-Europa zowel op politiek als op economisch, sociaal, wetenschappelijk en cultureel vlak zijn aanwezigheid te bevestigen en verder uit te bouwen. De regering zal de gestarte samenwerking met deze regio verder zetten, maar zij voorziet wel bijsturing van het gevoerde beleid op korte en middellange termijn.

De snelle evolutie in de landen van Centraal- en Oost-Europa zelf, evenals de relaties van deze landen met de Europese Unie en Vlaanderen, maken een voortdurende aanpassing van de doelstellingen en van de inzet van middelen en actieprogramma's noodzakelijk. Het Vlaamse beleid zal zich vooral richten op die domeinen waarin een reële meerwaarde kan aangeboden worden en op de landen

die onderhandelingen over toetreding tot de Europese Unie hebben aangevat. Moldavië behoort dus niet tot de prioritaire landen voor algemene samenwerking met Vlaanderen. Het BLEU-akkoord is derhalve een belangrijk instrument om economische en aanverwante contacten te garanderen.

De overeenkomst met de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) ter bevordering en bescherming van investeringen werd op 14 mei 1996 door de Vlaamse regering goedgekeurd. De federale vertegenwoordiger werd gemachtigd ze mede namens Vlaanderen te ondertekenen. Deze overeenkomst ligt thans ter goedkeuring voor.

Samenwerking met andere landen en met internationale organisaties

Moldavië is kandidaat voor toetreding tot de EU. Op 28 november 1994 werd in Brussel een Partnerschaps- en Samenwerkingsakkoord gesloten tussen de EU en Moldavië. Het trad op 1 juli 1998 in werking. Het interimakkoord met de EU, dat op 2 oktober 1995 werd ondertekend, trad reeds op 1 mei 1996 in werking. In november 1995 keurde de Europese Commissie een lening van 15 miljoen ecu goed voor steun aan de betalingsbalans van Moldavië.

Begin 1994 werd Moldavië lid van het Partnerschap voor de Vrede in het kader van de NAVO en op 13 juli 1995 trad het toe tot de Raad van Europa.

Moldavië is lid van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank. Met 10 andere staten (Rusland, Oekraïne, Georgië, Azerbeidzjan, Armenië, Albanië, Roemenië, Bulgarije, Turkije en Griekenland) ondertekende het in 1992 het "Zwarte Zee economisch akkoord". In oktober 1993 werd Moldavië lid van het Gemeenebest van Onafhankelijke Staten (GOS) wat door Roemenië als een knieval voor het bolsjevisme werd beschouwd. Moldavië blijft wel wantrouwig tegenover de Russische invloed binnen het GOS.

- De relaties met Rusland zijn goed, maar dubbelzinnig, o.a. wat de terugtrekking van de Rus-

sische troepen betreft (die voor ten laatste 1998 was beloofd) maar die de Russen nu verbinden aan een oplossing voor Trans-Dnjestrië.

- Voormalig president Snegur wenste enkel "goede betrekkingen" van economische en culturele aard met Roemenië en geen annexatie. Hij noemde de Moldaviërs daarom niet langer "etnische Roemenen" maar een volk op zich. Er blijven in Moldavië en in Roemenië wel militante groeperingen ijveren voor hereniging. Er zijn nog veel voorstanders van de benaming "Roemeens" voor de taal.
- Met Oekraïne zijn de relaties goed : beide landen hebben een probleem met hun Russische minderheid.

Economische gegevens

Situatie

Moldavië presteert zeer zwak op economisch vlak. De hervormingen liggen stil en het land is zo goed als failliet. De valuta-reserves bedragen 150 miljoen dollar bij een totale buitenlandse schuld van 1,3 miljard dollar. Steun van het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank krijgt Moldavië al sinds 1997 niet meer wegens een gebrek aan vooruitgang op het gebied van de herstructurering van de economie, met name bij de ontmanteling van grote staatsbedrijven. Moldavië leeft van de uitvoer van tabak en wijn. Het IMF wil dat die sectoren worden geprivatiseerd. De regering wil dit wel, maar het parlement (de CP) echter niet. De lonen liggen zeer laag en er zijn loonachterstallen. Het sociale leven wordt geteisterd door misdaadbenden en speculanten. Er is gebrek aan brandstof, basisvoedsel, enz. Door de prijscontrole worden verscheidene producten verkocht in Rusland, zodat er tekorten ontstaan in Moldavië. De gezondheidstoestand van de bevolking daalt snel : er zijn veel ziekten als gevolg van overdadig gebruik van chemicaliën in de landbouw.

De macro-economische indicatoren geven, in procenten uitgedrukt, het volgend beeld van de evolutie in de economische toestand :

EBWO-cijfers (in %)	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
BNP	-1,2	-31,2	-3,0	-8,0	1,3	-8,6	-4,4
Industriële productie	0,3	-27,7	-3,9	-6,5	-7,0	-5,0	
Werkloosheid	0,7	1,1	1,4	1,8	1,6	2,0	
Begrotingstekort	-7,4	-8,7	-5,7	-6,7	-7,5	-7,5	
Inflatie	837,0	116,0	23,8	15,1	11,2	18,2	

Moldavië is nog hoofdzakelijk ruraal met belangrijke wijnbouw. De landbouw stelt bijna de helft van de bevolking te werk. De landbouw werd zwaar getroffen : de graanproductie daalde met 66 %, de veestapel kromp met 79.000 stuks en de vleesproductie met 50 % (tegenover 1990).

Slechts 11,6 % van de bevolking is tewerkgesteld in de industrie, die weinig ontwikkeld is. Vooral de productie van consumptiegoederen is van belang. Moldavië heeft ook metaalverwerkende bedrijven en staalfabrieken.

Moldavië is arm aan energiebronnen en grondstoffen. Voor zijn gas- en oliebevoorrading is het volledig afhankelijk van Rusland. Hiervoor moeten nu de wereldprijzen worden betaald. Eind 1998 werden 8 elektriciteitsondernemingen geprivatiseerd.

Veel van de uitvoer van Moldavië is stilgevallen door een gebrek aan infrastructuur (o.a. voor het transport van bederfbare goederen). Hierdoor ontstond een gebrek aan deviezen. De voornaamste handelspartners zijn Rusland, Roemenië en Oekraïne.

Handel met BLEU (in 1000 BF) :

	Invoer	Uitvoer
1996	249.535	30.566
1997	387.087	96.785
1998	292.968	73.984

Er worden vooral machines, toestellen en elektrische apparaten ingevoerd, naast chemische producten en textiel. De uitvoer bestaat grotendeels uit textiel.

Maatregelen

Moldavië werd aanvankelijk beschouwd als een model voor post-communistische politieke en economische hervormingen. Er werd succes geboekt in de inflatiebestrijding, de privatisering en de kapitaalmarkt. Ook op het gebied van de mensenrechten en het minderhedenbeleid kon de regering bogen op een behoorlijk aantal successen.

Sedert 1991 ontstond een systeem van sociale zekerheid dat werd betaald door ondernemingen, organisaties en instellingen. Er zijn tegemoetkomingen voor gepensioneerden, grote gezinnen, tijdelijke werkonbekwaamheid, zwangerschapsverlof, enz. Daarnaast werd in 1992 een Sociaal Bijstandsfonds opgericht voor de zwaksten in de maatschappij (invaliden, gepensioneerden, éénuoudergezinnen, gehandicapten).

President Snegur stippelde een economisch programma uit dat volgende punten bevatte :

- bevorderen van privé-eigendom en privatisering ;
- invoering van maatregelen om de markteconomie te bevorderen ;
- ontwikkeling en verbetering van de infrastructuur ;
- onafhankelijkheid inzake energiebevoorrading verzekeren ;
- een plaats op de Westerse markt verzekeren voor Moldavische producten ;
- vasthouden aan prijscontroles, subsidies en quota.

In december 1998 keurde het parlement een streng begrotingsbeleid goed. Door die maatregel kon Moldavië financiële hulp krijgen van het IMF. Het grootste deel daarvan zou gebruikt worden om de buitenlandse schuld (meer dan 80 % van het BNP) te delgen, niet om een sociaal beleid voort te zetten. De daling van de levensstandaard is onvoorstelbaar. Meer dan driekwart van de bevolking leeft onder de armoedegrens. In juni 2000 was het gemiddeld maandloon 30 US dollar.

II. SPECIFIEKE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST MET MOLDAVIË

1. Ontstaan van de overeenkomst

Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse regering haar goedkeuring gehecht aan de standaardtekst voor het sluiten van overeenkomsten van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) inzake de bevordering en bescherming van investeringen. Een kopie van die standaardtekst is als bijlage bijgevoegd.

Op 23 februari 1996 hebben de onderhandelingen met Moldavië plaatsgevonden in Brussel. Er kon zeer vlug overgegaan worden tot de parafering van het BLEU-akkoord daar de standaardtekst bijna volledig overgenomen werd.

De overeenkomst werd op 21 mei 1996 in Chişinău ondertekend.

2. Advies van de Raad van State

De Raad van State, afdeling wetgeving, heeft op 22 juni 2000 zijn advies (ref. L.30.259/1) verstrekt over het ontwerp van decreet. De Raad formuleerde geen opmerkingen.

3. Inhoud van de overeenkomst

Standaardtekst van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU)

Reeds gedurende meer dan dertig jaar sluit de BLEU overeenkomsten met landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), om de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen te realiseren. Daarom hebben de leden van de BLEU een tekst goedgekeurd die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse regering die standaardtekst aanvaard.

Die zogenaamde BLEU-tekst bepaalt principieel dat elke verdragspartij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een

rechtspersoon met de nationaliteit van een andere verdragspartij op zijn grondgebied toelaat (artikelen 1 en 2 van de BLEU-tekst). Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen. De bescherming vindt men terug in de artikelen 3 tot 6.

Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie en van meest begunstigde natie. Het sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 4 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationale belang van de contracterende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoire is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade ingevolge geweld.

Artikel 5 regelt de overmakingen van alle betalingen inzake investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer tussen de verdragspartijen met een eventuele vergunning als principe geldt.

Artikel 6 voorziet een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van investeerders met deze nationaliteit, indien die partij of instelling schadevergoeding heeft uitbetaald aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

In artikel 8 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij werden gesloten, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze standaardovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 9 en 11 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij en die tussen partijen inzake de interpretatie en de toepassing van deze standaardovereenkomst.

Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 9 dat door een arbitrage-rechtscollege een definitieve en bindende uitspraak over het geschil wordt gedaan. Geen enkele con-

tracterende partij kan hierbij aanvoeren dat de investeerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 11 bepaalt dat, na de mislukking van een minnelijke schikking via diplomatieke weg en via een gemengde commissie, een college van drie scheidsrechters wordt aangesteld. Elke partij duidt één scheidsrechter aan. Deze twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde Staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen worden aangesteld, kan een partij zulk verzoek richten tot de Voorzitter of Ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Wat de bevordering van de investeringen betreft, kunnen nog de artikelen 7 en 10 vermeld worden, die de meest gunstige regels ervoor laten gelden. Artikel 7 bepaalt dit ten opzichte van de nationale wetgeving van de partijen en van de bestaande en toekomstige internationale of andere overeenkomsten tussen de partijen. Artikel 10 voorziet de clause van de meest begunstigde natie.

Artikel 12 stelt de investeringen die aan deze overeenkomst voorafgaan gelijk met die na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden eveneens beschermd.

Artikel 13 bepaalt de duur en de inwerkingtreding van deze overeenkomst. Een termijn van tien jaar geldt, die zonder voorafgaande opzegging stilzwijgend verlengd wordt. De standaardovereenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging in werking.

Afwijkingen van de standaardtekst van de BLEU

De standaardtekst van de BLEU werd door de Moldavische partner volledig aanvaard. Al de basisprincipes van de BLEU werden dus goedgekeurd en in de tekst van de overeenkomst opgenomen.

Er zijn slechts twee inhoudelijke verschillen met de BLEU-tekst te vermelden. Beide zijn trouwens gunstig voor de buitenlandse investeerders omdat ze hen een ruimere vrijheid en bescherming bieden.

In artikel 1, 4 wordt bepaald dat het territoriale toepassingsgebied van de overeenkomst zich tevens uitstrekt over het zeegebied van de verdrags-

partijen. Artikel 5, 1 laat toe dat alle financiële transacties, zelfs via een derde staat, vrij gebeuren.

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAELE

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,*

Johan SAUWENS

*De minister-vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Economie,
Ruimtelijke Ordening en Media,*

Dirk VAN MECHELEN

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid
en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Brusselse Aangelegenheden en
Ontwikkelingssamenwerking,*

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de regering van de republiek Moldova, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Chişinău op 21 mei 1996

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de regering van de republiek Moldova, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Chişinău op 21 mei 1996, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAEL

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie,*

Steve STEVAERT

De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,

Mieke VOGELS

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking,

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

De Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme,

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,

Johan SAUWENS

De Vlaamse minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media,

Dirk VAN MECHELEN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

L. 30.259/1

KONINKRIJK BELGIE
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 6 juni 2000 door de minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de regering van de republiek Moldova, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Chisinau op 21 mei 1996", heeft op 22 juni 2000 het volgende advies gegeven :

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

L. 30.259/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	A. BEIRLAEN,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	J. SMETS,	
	G. SCHRANS	assessoren van de
	A. SPRUYT	afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. E. VANHERCK, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

A. BEIRLAEN

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de regering van de republiek Moldova, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Chişinău op 21 mei 1996, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel, 15 september 2000.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Financiën, Begroting,
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,*

Patrick DEWAELE

*De minister-vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid
en Gelijke Kansen,*

Mieke VOGELS

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Brusselse Aangelegenheden en
Ontwikkelingssamenwerking,*

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,

Marleen VANDERPOORTEN

*De Vlaamse minister van Werkgelegenheid
en Toerisme,*

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,

Vera DUA

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,*

Johan SAUWENS

*De Vlaamse minister van Economie,
Ruimtelijke Ordening en Media,*

Dirk VAN MECHELEN

BIJLAGE

OVEREENKOMST
TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE, enerzijds,
EN
DE REGERING VAN DE REPUBLIEK MOLDOVA, anderzijds,
INZAKE DE WEDERZIJDSSE BEVORDERING
EN BESCHERMING
VAN INVESTERINGEN

de Regering van het Koninkrijk België,
handelend mede in eigen naam als in naam van de
Regering van het Groothertogdom Luxemburg,
krachtens bestaande overeenkomsten,
de Regering van het Vlaamse Gewest,
de Regering van het Waalse Gewest
en de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, enerzijds
en

de Regering van de Republiek Moldova, anderzijds
(hierna te noemen de "Overeenkomstsluitende Partijen")

VERLANGENDE hun economische samenwerking te versterken door het scheppen van
gunstige voorwaarden voor de verwezenlijking van investeringen door onderdanen van één der
Overeenkomstsluitende Partijen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij,

ZIJN OVEREENGEKOMEN ALS VOLGT :

ARTIKEL 1

BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

Voor de toepassing van deze Overeenkomst,

1. Betekent het begrip "investeerdere" :

- a) de "onderdanen", dit wil zeggen elke natuurlijke persoon die, volgens de wetgeving van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Moldava beschouwd wordt als onderdaan van respectievelijk het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Moldava;
- b) de "vennootschappen", dit wil zeggen elke rechtspersoon die is opgericht overeenkomstig de wetgeving van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Moldava en die zijn maatschappelijke zetel heeft op het grondgebied van respectievelijk het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Moldava.

2. Betekent het begrip "investering" om het even welke vorm van activa en elke rechtstreekse of onrechtstreekse inbreng in speciën, natura of diensten, die worden geïnvesteerd of geherinvesteerd in om het even welke economische sector.

Als investeringen in de zin van deze Overeenkomst gelden meer bepaald, maar niet uitsluitend :

- a) de roerende en onroerende goederen alsook alle andere zakelijke rechten, zoals hypotheeken, voorrechten, panden, vruchtgebruik en gelijkaardige rechten;

- b) de aandelen, winstbewijzen en alle andere vormen van deelneming, zelfs minoritair of onrechtstreeks, in vennootschappen die zijn opgericht op het grondgebied van één der Overeenkomstsluitende Partijen;
- c) de obligaties, vorderingen en rechten op enige prestatie met economische waarde;
- d) de auteursrechten, rechten van industriële eigendom, technische procédés, gedeponeerde namen en handelsfondsen;
- e) de publiekrechtelijke of contractuele concessies, waaronder die betreffende de prospectie, de teelt, de ontginning of winning van natuurlijke rijkdommen.

Geen enkele verandering in de juridische vorm waarin de activa en kapitalen werden geïnvesteerd of geherinvesteerd brengt hun kwalificatie als "investering" als bedoeld in deze Overeenkomst in het gedrang.

- 3. Betekent het begrip "inkomsten" de bedragen die voortvloeien uit een investering, en namelijk maar niet uitsluitend, de winsten, intresten, kapitaalaangroei, dividenden, royalties of vergoedingen.
- 4. Is de term "grondgebied" van toepassing op het grondgebied van het Koninkrijk België, het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg en het grondgebied van de Republiek Moldova evenals op de maritieme gebieden, met name de gebieden op en onder zee, die zich voorbij de territoriale wateren van de betrokken Staten uitstrekken en op dewelke deze, overeenkomstig het internationaal recht, hun soevereine rechten en hun rechtsmacht uitoefenen met het oog op het onderzoek, de ontginning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen.

ARTIKEL 2

BEVORDERING VAN INVESTERINGEN.

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij moedigt investeringen op haar grondgebied door investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij aan en laat deze investeringen toe in overeenstemming met haar wetgeving.
2. Elke Overeenkomstsluitende Partij laat in het bijzonder het sluiten en uitvoeren toe van licentiecontracten en van overeenkomsten inzake commerciële, administratieve of technische bijstand, voor zover deze activiteiten verband houden met investeringen.

ARTIKEL 3

BESCHERMING VAN DE INVESTERINGEN.

1. Alle rechtstreekse en onrechtstreekse investeringen uitgevoerd door investeerders van één der Overeenkomstsluitende Partijen genieten op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij een billijke en rechtvaardige behandeling.
2. Onder voorbehoud van maatregelen voor de handhaving van de openbare orde, genieten die investeringen van een voortdurende veiligheid en bescherming, met uitsluiting van elke ongerechtvaardigde of discriminatoire maatregel die, in rechte of in feite, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de vereffening ervan zou kunnen belemmeren.
3. De in de paragrafen 1 en 2 omschreven behandeling en bescherming zijn ten minste gelijk aan die welke de investeerders van een derde Staat genieten en zijn in geen geval minder gunstig zijn dan die welke het internationaal recht waarborgt.
4. Die behandeling en bescherming strekken zich evenwel niet uit tot de voorrechten die een Overeenkomstsluitende Partij toekent aan investeerders van een derde Staat, op grond van haar lidmaatschap van of associatie met een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of iedere andere vorm van een regionale economische organisatie.

ARTIKEL 4**EIGENDOMSBEROVENDE OF -BEPERKENDE MAATREGELEN.**

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich ertoe geen enkele maatregel tot onteigening of nationalisatie te treffen, noch enige andere maatregel die tot gevolg heeft dat de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij rechtstreeks of onrechtstreeks het bezit ontnomen wordt van de investeringen die hen toebehoren op haar grondgebied.
2. Wanneer een afwijking van paragraaf 1 wordt gerechtvaardigd door het openbaar nut, de veiligheid of het nationaal belang, dan moeten de volgende voorwaarden vervuld worden
 - a) de maatregelen worden genomen volgens een wettelijke procedure;
 - b) ze zijn noch discriminatoir, noch strijdig met een bijzondere verbintenis;
 - c) ze gaan vergezeld van maatregelen die voorzien in de betaling van een gepaste en reële schadevergoeding.
3. Het bedrag van de schadevergoedingen moet overeenstemmen met de werkelijke waarde van de betrokken investeringen op de dag voor de datum waarop de maatregelen worden getroffen of bekendgemaakt.

De schadevergoedingen worden betaald in de munt van de Staat waartoe de investeerder behoort of in een andere convertibele munt. Ze worden zonder vertraging uitgekeerd en zijn vrijelijk verhandelbaar. Ze geven een rente aan het normale handelstarief vanaf de datum van hun vaststelling tot aan deze van hun betaling.

4. De investeerders van één der Overeenkomstsluitende Partijen waarvan de investeringen schade zouden lijden ingevolge een oorlog of een ander gewapend conflict, een revolutie, een nationale noodtoestand of een opstand op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, genieten vanwege die laatste, een behandeling die ten minste gelijk is aan die welke aan investeerders van de meest begunstigde natie wordt verleend voor wat de teruggaven, schadeloosstellingen, compensaties of andere schadevergoedingen betreft.
5. Voor de in dit artikel behandelde kwesties zal elke Overeenkomstsluitende Partij aan de investeerders van de andere Partij een behandeling verlenen die ten minste gelijk is aan die welke ze op haar grondgebied geeft aan de investeerders van de meest begunstigde natie. Die behandeling zal in geen geval minder gunstig zijn dan die welke het internationaal recht waarborgt.

ARTIKEL 5

OVERMAKINGEN

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij, de vrije overmaking van alle betalingen inzake een investering, van meer bepaald:
 - a) bedragen bestemd om een investering tot stand te brengen, te behouden of te ontwikkelen;
 - b) bedragen bestemd voor de betaling van contractuele verplichtingen, inbegrepen de bedragen die nodig zijn voor de terugbetaling van leningen, royalties en andere betalingen ingevolge licenties, franchising, concessies en andere gelijkaardige rechten, evenals de vergoeding van geëxpatrieerde werknemers;
 - c) de opbrengsten van investeringen;
 - d) de opbrengst van de volledige of gedeeltelijke vereffening van investeringen, inbegrepen de meerwaarden of verhogingen van geïnvesteerd kapitaal;
 - e) de ingevolge artikel 4 betaalde schadevergoedingen.
2. De onderdanen van elk der Overeenkomstsluitende Partijen die uit hoofde van een investering op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij mogen werken, mogen tevens een passend deel van hun loon overmaken naar hun land van oorsprong.
3. De overmakingen gebeuren in een vrijelijk verhandelbare munt, tegen de koers die op de datum ervan van toepassing is, op de contanttransacties in de gebruikte munt.

4. Elk der Overeenkomstsluitende Partijen levert de nodige vergunningen af om ervoor te zorgen dat de overdrachten zonder vertraging kunnen gebeuren, zonder andere onkosten dan de gebruikelijke taksen en kosten.
5. De in dit artikel vermelde waarborgen zijn ten minste gelijk aan die welke worden gegeven aan de investeerders van de meest begunstigde natie.

ARTIKEL 6

SUBROGATIE.

1. Indien één der Overeenkomstsluitende Partijen of een openbare instelling ervan schadevergoedingen uitbetaalt aan haar eigen investeerders op grond van een garantie voor een investering, dan erkent de andere Overeenkomstsluitende Partij dat de rechten en vorderingen van de investeerders zijn overgedragen aan de betrokken Overeenkomstsluitende Partij of openbare instelling.
2. In verband met de overgedragen rechten kan de andere Overeenkomstsluitende Partij aan de verzekeraar die in de rechten van de schadeloosgestelde investeerder is getreden, de verplichtingen opleggen die wettelijk of contractueel op die investeerder rusten.

ARTIKEL 7

TOEPASBARE REGELS.

Als een kwestie in verband met investeringen tegelijk wordt geregeld door deze Overeenkomst, maar ook door de nationale wetgeving van één der Overeenkomstsluitende Partijen, of door bestaande internationale overeenkomsten of overeenkomsten die door de Partijen in de toekomst zullen ondertekend worden, dan kunnen de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij zich beroepen op de bepalingen die voor hen het gunstigst zijn.

ARTIKEL 8

BLIJZONDERE OVEREENKOMSTEN

1. Investeringsen waarvoor een bijzondere overeenkomst werd gesloten tussen één der Overeenkomstsluitende Partijen en investeerders van de andere Partij zijn onderworpen aan de bepalingen van deze Overeenkomst en aan die van de bijzondere overeenkomst.
2. Elk der Overeenkomstsluitende Partijen leeft steeds de verbintenissen na die ze tegenover investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij is aangegaan.

ARTIKEL 9

REGELING VAN GESCHILLEN MET BETREKKING TOT DE INVESTERINGEN.

1. Van elk investeringsgeschil tussen een investeerder van één der Overeenkomstsluitende Partijen en de andere Overeenkomstsluitende Partij wordt door de meest gerede partij schriftelijk kennis gegeven, vergezeld van een voldoende gedetailleerd memorandum.

In de mate van het mogelijke zullen de partijen proberen dat geschil op minnelijke wijze te regelen door middel van onderhandelingen, eventueel door beroep te doen op een onderzoek van een derde, of anders door een verzoeningsprocedure tussen de Overeenkomstsluitende Partijen langs diplomatieke weg.

2. Wanneer er geen minnelijke schikking getroffen werd door een rechtstreeks akkoord tussen de partijen die bij het geschil betrokken zijn, noch verzoening bereikt werd langs diplomatieke weg binnen zes maanden na de kennisgeving, dan wordt het geschil, naar de keuze van de investeerder, ofwel aan de bevoegde rechtsmacht van de Staat waar de investering gedaan werd, ofwel aan internationale arbitrage, onderworpen.

Met dat doel geeft elk der Overeenkomstsluitende Partijen haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming om elk geschil aan de arbitrage te onderwerpen. Die toestemming houdt in dat zij afzien van de eis om de interne administratieve of juridische procedures uit te putten.

3. Als internationale arbitrage wordt gevraagd, wordt het geschil naar keuze van de investeerder, voorgelegd aan één van de volgende arbitrage-organismen :

een arbitragerechtbank ad hoc, opgericht volgens de arbitrageregels van de Commissie van de Verenigde Naties voor het Internationaal Handelsrecht (C.N.U.D.C.I.);

het Internationaal Centrum voor Regeling van Investeringsgeschillen (I.C.S.I.D.), dat werd opgericht door het "Verdrag tot regeling van investeringsgeschillen tussen Staten en onderdanen van andere Staten", ter ondertekening opengesteld te Washington op 18 maart 1965, zodra elke Overeenkomstsluitende Staat tot dat Verdrag is toegetreden. Zolang die laatste voorwaarde niet is vervuld, stemt elke Overeenkomstsluitende Partij ermee in dat het geschil aan arbitrage wordt onderworpen volgens de regels van het Aanvullend Mechanisme van het I.C.S.I.D.;

- het Arbitragegerecht van de Internationale Kamer van Koophandel in Parijs;
- het Arbitrage-instituut van de Kamer van Koophandel in Stockholm.

Indien de arbitrageprocedure op verzoek van een Overeenkomstsluitende Partij wordt ingediend, verzoekt die Partij de betrokken investeerder schriftelijk om het arbitrage-organisme uit te kiezen waaraan het geschil voorgelegd zal worden.

4. Geen van de Overeenkomstsluitende Partijen, die betrokken is bij een geschil, zal in enig stadium van de arbitrageprocedure of van de uitvoering van een scheidsrechtelijke uitspraak, als verweer aanvoeren dat de investeerder die tegenpartij is bij het geschil, een vergoeding ter uitvoering van een verzekeringspolis of van de in artikel 6 van deze Overeenkomst vermelde garantie heeft ontvangen, die het geheel of een gedeelte van zijn verliezen dekt.

5. De arbitragerechtbank zal beslissen op grond van het nationale recht van de Overeenkomstsluitende Partij die partij is bij het geschil op het grondgebied van dewelke de investering gesitueerd is, met inbegrip van de regels inzake wetsconflicten, de bepalingen van deze Overeenkomst, de bepalingen van de bijzondere overeenkomst die eventueel werd gesloten met betrekking tot de investering, en de beginselen van internationaal recht.
6. De arbitragebeslissingen zijn definitief en bindend voor de partijen bij het geschil. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt er zich toe ze uit te voeren overeenkomstig haar nationale wetgeving.

ARTIKEL 10

MEEST BEGUNSTIGDE NATIE.

Voor alle kwesties met betrekking tot de behandeling van investeringen, genieten de investeerders van elk der Overeenkomstsluitende Partijen op het grondgebied van de andere Partij, de behandeling van de meest begunstigde natie.

ARTIKEL 11GESCHILLEN TUSSEN OVEREENKOMSTSLUITENDE PARTIJEN INZAKE
INTERPRETATIE OF TOEPASSING.

1. Elk geschil betreffende de interpretatie of de toepassing van deze Overeenkomst moet, indien mogelijk, worden geregeld langs diplomatieke weg.
2. Bij gebrek aan een regeling langs diplomatieke weg wordt het geschil voorgelegd aan een gemengde commissie samengesteld uit vertegenwoordigers van beide Partijen; die commissie vergadert op verzoek van de meest gerede Partij en zonder ongerechtvaardigde vertraging.
3. Indien de gemengde commissie het geschil niet kan regelen, wordt het op verzoek van de één of de andere Overeenkomstsluitende Partij onderworpen aan een arbitrageprocedure, die voor elk geval apart als volgt wordt ingesteld :

Elke Overeenkomstsluitende Partij zal een scheidsrechter aanduiden binnen een periode van twee maanden vanaf de datum waarop één der Overeenkomstsluitende Partijen de andere in kennis heeft gesteld van haar voornemen het geschil aan arbitrage te onderwerpen. Binnen twee maanden na hun aanstelling duiden deze twee scheidsrechters in onderling overleg een onderdaan van een derde Staat aan als voorzitter van het college van scheidsrechters.

Indien deze termijnen niet worden nageleefd, zal de één of de andere Overeenkomstsluitende Partij de Voorzitter van het Internationaal Gerechtshof verzoeken de benoeming te doen van de scheidsrechter of van de niet-aangeduide scheidsrechters.

Indien de Voorzitter van het Internationaal Gerechtshof onderdaan is van de één of de andere Overeenkomstsluitende Partij of van een Staat waarmee de één of de andere Overeenkomstsluitende Partij geen diplomatieke betrekkingen heeft, of als hij om een andere reden zijn functie niet kan uitoefenen, wordt de Ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof verzocht die benoeming te doen.

4. Het aldus samengestelde college stelt zijn eigen procedureregels vast. Zijn beslissingen worden bij meerderheid van stemmen genomen; ze zijn definitief en bindend voor de Overeenkomstsluitende Partijen.
5. Elke Overeenkomstsluitende Partij zal de kosten die zijn verbonden aan de aanwijzing van haar scheidsrechter dragen. De uitgaven met betrekking tot de aanwijzing van de derde scheidsrechter en de werkingskosten van het college worden gelijkelijk gedragen door de Overeenkomstsluitende Partijen.

ARTIKEL 12

VROEGERE INVESTERINGEN.

Deze Overeenkomst is eveneens van toepassing op de voor zijn inwerkingtreding uitgevoerde investeringen, verricht door investeerders van één der Overeenkomstsluitende Partijen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, en dit in overeenstemming met haar wetten en reglementen.

ARTIKEL 13

INWERKINGTREDING EN DUUR.

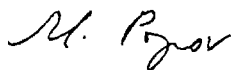
1. Deze Overeenkomst treedt in werking één maand na de datum waarop de Overeenkomstsluitende Partijen hun akten van bekrachtiging hebben uitgewisseld.
Ze blijft van kracht gedurende een termijn van tien jaar.
Tenzij één der Overeenkomstsluitende Partijen ze ten minste zes maanden voor het einde van de geldigheidstermijn opzegt, wordt ze telkens stilzwijgend verlengd voor een nieuwe termijn van tien jaar, en elke Overeenkomstsluitende Partij behoudt zich het recht ze op te zeggen met kennisgeving ten minste zes maanden voor het einde van de lopende geldigheidstermijn.
2. Investerings die voor de datum van beëindiging van deze Overeenkomst werden verricht, blijven onder haar toepassing vallen gedurende een termijn van tien jaar na die datum.

TEN BLIJKE WAARVAN, de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe behoorlijk gemachtigd door hun onderscheiden regeringen, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

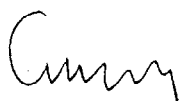
Gedaan te Chisinau, op 21.05.96, in twee oorspronkelijke exemplaren, elk in de Moldavische, de Nederlandse, en Franse taal, alle teksten gelijkelijk rechtsgeldig. In geval van verschil in interpretatie is de Franse tekst beslissend.

VOOR DE BELGISCH-LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE :

VOOR DE REGERING VAN DE
REPUBLIEK MOLDOVA :

Voor de Regering van het Koninkrijk België
handelend mede in de naam van de Regering
van het Groothertogdom Luxemburg, de
Regering van het Waalse Gewest, de Regering
van het Vlaamse Gewest, de Regering van het
Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

A C C O R D

ENTRE L'UNION ECONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE, d'une part,
ET
LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DE MOLDOVA, d'autre part

CONCERNANT L'ENCOURAGEMENT ET
LA PROTECTION RECIPROQUES
DES INVESTISSEMENTS

le Gouvernement du Royaume de Belgique,
agissant tant en son nom qu'au nom du
Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg,
en vertu d'accords existants,
le Gouvernement de la Région wallonne,
le Gouvernement de la Région flamande
et le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, d'une part,

et

le Gouvernement de la République de Moldova, d'autre part,
(ci-après dénommés les "Parties contractantes")

désireux de renforcer leur coopération économique en créant des conditions favorables à la
réalisation d'investissements par des ressortissants de l'une des Parties contractantes sur le
territoire de l'autre Partie contractante,

SONT CONVENUS DE CE QUI SUIT:

ARTICLE 1

DEFINITIONS.

Pour l'application du présent Accord,

1. Le terme "investisseurs" désigne:
 - a) les "nationaux" c'est-à-dire toute personne physique qui, selon la législation du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg ou de la République de Moldova est considérée comme citoyen du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg ou de la République de Moldova respectivement;
 - b) les "sociétés", c'est-à-dire toute personne morale constituée conformément à la législation du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg ou de la République de Moldova et ayant son siège social sur le territoire du Royaume de Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg ou de la République de Moldova respectivement.
2. Le terme "investissements" désigne tout élément d'actif quelconque et tout apport direct ou indirect en numéraire, en nature ou en services, investi ou réinvesti dans tout secteur d'activité économique, quel qu'il soit.

Sont considérés notamment, mais non exclusivement, comme des investissements au sens du présent Accord:

 - a) les biens meubles et immeubles ainsi que tous autres droits réels tels que hypothèques, privilèges, gages, usufruit et droits analogues;
 - b) les actions, parts sociales et toutes autres formes de participations, même minoritaires ou indirectes, aux sociétés constituées sur le territoire de l'une des Parties contractantes;

- c) les obligations, créances et droits à toutes prestations ayant une valeur économique;
- d) les droits d'auteur, les droits de propriété industrielle, les procédés techniques, les noms déposés et le fonds de commerce;
- e) les concessions de droit public ou contractuelles, notamment celles relatives à la prospection, la culture, l'extraction ou l'exploitation de ressources naturelles.

Aucune modification de la forme juridique dans laquelle les avoirs et capitaux ont été investis ou réinvestis n'affecte leur qualification d'investissements au sens du présent Accord.

- 3. Le terme "revenus" désigne les sommes produites par un investissement et notamment, mais non exclusivement, les bénéfices, intérêts, accroissements de capital, dividendes, royalties ou indemnités.
- 4. Le terme "territoire" s'applique au territoire du Royaume de Belgique, au territoire du Grand-Duché de Luxembourg et au territoire de la République de Moldova ainsi qu'aux zones maritimes, c'est-à-dire les zones marines et sous-marines, qui s'étendent au-delà des eaux territoriales des Etats concernés et sur lesquels ceux-ci exercent, conformément au droit international, leurs droits souverains et leur juridiction aux fins d'exploration, d'exploitation et de conservation des ressources naturelles.

ARTICLE 2

PROMOTION DES INVESTISSEMENTS.

Chacune des Parties contractantes encourage les investissements sur son territoire par des investisseurs de l'autre Partie contractante et admet ces investissements en conformité de sa législation.

2. En particulier, chaque Partie contractante autorisera la conclusion et l'exécution de contrats de licence et de conventions d'assistance commerciale, administrative ou technique, pour autant que ces activités aient un rapport avec les investissements.

ARTICLE 3

PROTECTION DES INVESTISSEMENTS.

1. Tous les investissements, directs ou indirects, effectués par des investisseurs de l'une des Parties contractantes, jouissent, sur le territoire de l'autre Partie contractante, d'un traitement juste et équitable.
2. Sous réserve des mesures nécessaires au maintien de l'ordre public, ces investissements jouissent d'une sécurité et d'une protection constantes, excluant toute mesure injustifiée ou discriminatoire qui pourrait entraver, en droit ou en fait, leur gestion, leur entretien, leur utilisation, leur jouissance ou leur liquidation.
3. Le traitement et la protection définis aux paragraphes 1 et 2 sont au moins égaux à ceux dont jouissent les investisseurs d'un Etat tiers et ne sont, en aucun cas, moins favorables que ceux reconnus par le droit international.
4. Toutefois, ce traitement et cette protection ne s'étendent pas aux privilèges qu'une Partie contractante accorde aux investisseurs d'un Etat tiers, en vertu de sa participation ou de son association à une zone de libre échange, une union douanière, un marché commun ou toutes autres formes d'organisations économiques régionales.

ARTICLE 4MESURES PRIVATIVES ET RESTRICTIVES DE PROPRIETE.

Chacune des Parties contractantes s'engage à ne prendre aucune mesure d'expropriation ou de nationalisation ni aucune autre mesure dont l'effet est de déposséder directement ou indirectement les investisseurs de l'autre Partie contractante des investissements qui leur appartiennent sur son territoire.

2. Si des impératifs d'utilité publique, de sécurité ou d'intérêt national justifient une dérogation au paragraphe 1, les conditions suivantes doivent être remplies
 - a) les mesures sont prises selon une procédure légale;
 - b) elles ne sont ni discriminatoires, ni contraires à un engagement spécifique;
 - c) elles sont assorties de dispositions prévoyant le paiement d'une indemnité adéquate et effective.
3. Le montant des indemnités correspondra à la valeur réelle des investissements concernés à la veille du jour où les mesures ont été prises ou rendues publiques.

Les indemnités sont réglées dans la monnaie de l'Etat auquel appartient l'investisseur ou en toute autre monnaie convertible. Elles seront versées sans délai et librement transférables. Elles porteront intérêt au taux commercial normal depuis la date de leur fixation jusqu'à celle de leur paiement.

Les investisseurs de l'une des Parties contractantes dont les investissements auraient subi des dommages dus à une guerre ou à tout autre conflit armé, révolution, état d'urgence national ou révolte survenu sur le territoire de l'autre Partie contractante, bénéficient, de la part de cette dernière, d'un traitement au moins égal à celui accordé aux investisseurs de la nation la plus favorisée en ce qui concerne les restitutions, indemnisations, compensations ou autres dédommagements.

5. Pour les matières réglées par le présent article, chaque Partie contractante accordera aux investisseurs de l'autre Partie un traitement au moins égal à celui qu'elle réserve sur son territoire aux investisseurs de la nation la plus favorisée. Ce traitement ne sera en aucun cas moins favorable que celui reconnu par le droit international.

ARTICLE 5

TRANSFERTS.

1. Chaque Partie contractante accorde aux investisseurs de l'autre Partie contractante, le libre transfert, vers ou à partir de son territoire, de tous les paiements relatifs à un investissement, et notamment:
 - a) des sommes destinées à établir, à maintenir ou à développer l'investissement;
 - b) des sommes destinées au règlement d'obligations contractuelles, y compris les sommes nécessaires au remboursement d'emprunts, les royalties et autres paiements découlant de licences, franchises, concessions et autres droits similaires, ainsi que les rémunérations du personnel expatrié;
 - c) des revenus des investissements;
 - d) du produit de la liquidation totale ou partielle des investissements, en incluant les plus-values ou augmentations du capital investi;
 - e) des indemnités payées en exécution de l'article 4.
2. Les nationaux de chacune des Parties contractantes autorisés à travailler au titre d'un investissement sur le territoire de l'autre Partie contractante, sont également autorisés à transférer dans leur pays d'origine une quotité appropriée de leur rémunération.

Les transferts sont effectués en monnaie librement convertible, au cours applicable à la date de ceux-ci aux transactions au comptant dans la monnaie utilisée.
4. Chacune des Parties contractantes délivrera les autorisations nécessaires pour assurer sans délai l'exécution des transferts et ce, sans autres charges que les taxes et frais usuels.
5. Les garanties prévues par le présent article sont au moins égales à celles accordées aux investisseurs de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 6

SUBROGATION.

1. Si l'une des Parties contractantes ou un organisme public de celle-ci paie des indemnités à ses propres investisseurs en vertu d'une garantie donnée pour un investissement, l'autre Partie contractante reconnaît que les droits et actions des investisseurs sont transférés à la Partie contractante ou l'organisme public concerné.
2. En ce qui concerne les droits transférés, l'autre Partie contractante peut faire valoir à l'égard de l'assureur, subrogé dans les droits des investisseurs indemnisés, les obligations qui incombent légalement ou contractuellement à ces derniers.

ARTICLE 7

REGLES APPLICABLES.

Lorsqu'une question relative aux investissements est régie à la fois par le présent Accord et par la législation nationale de l'une des Parties contractantes ou par des conventions internationales existantes ou souscrites par les Parties dans l'avenir, les investisseurs de l'autre Partie contractante peuvent se prévaloir des dispositions qui leur sont les plus favorables.

ARTICLE 8

ACCORDS PARTICULIERS.

1. Les investissements ayant fait l'objet d'un accord particulier entre l'une des Parties contractantes et des investisseurs de l'autre Partie seront régis par les dispositions du présent Accord et par celles de cet accord particulier.
2. Chacune des Parties contractantes assure à tout moment le respect des engagements qu'elle aura pris envers les investisseurs de l'autre Partie contractante.

ARTICLE 9

REGLEMENT DE DIFFERENDS RELATIFS AUX INVESTISSEMENTS.

1. Tout différend relatif aux investissements, entre un investisseur de l'une des Parties contractantes et l'autre Partie contractante, fait l'objet d'une notification écrite, accompagnée d'un aide-mémoire suffisamment détaillé, de la part de la partie la plus diligente.

Dans la mesure du possible, les parties tenteront de régler le différend à l'amiable par la négociation, en ayant éventuellement recours à l'expertise d'un tiers, ou par la conciliation entre les Parties contractantes par voie diplomatique.

2. A défaut de règlement amiable par arrangement direct entre les parties au différend ou par conciliation par la voie diplomatique dans les six mois à compter de sa notification, le différend est soumis, au choix de l'investisseur, soit à la juridiction compétente de l'Etat ou l'investissement a été fait, soit à l'arbitrage international.

A cette fin, chacune des Parties contractantes donne son consentement anticipé et irrévocable à ce que tout différend soit soumis à cet arbitrage. Ce consentement implique qu'elles renoncent à exiger l'épuisement des recours administratifs ou judiciaires internes.

3. En cas de recours à l'arbitrage international, le différend est soumis à l'un des organismes d'arbitrage désignés ci-après, au choix de l'investisseur :
 - à un tribunal d'arbitrage ad hoc, établi selon les règles d'arbitrage de la Commission des Nations Unies pour le Droit Commercial International (C.N.U.D.C.I.),
 - au Centre international pour le Règlement des Différends relatifs aux Investissements (C.I.R.D.I.), créé par "la Convention pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre Etats et ressortissants d'autres Etats", ouverte à la signature à Washington, le 18 mars 1965, lorsque chaque Etat partie au présent Accord sera membre de celle-ci. Aussi longtemps que cette condition n'est pas remplie, chacune des Parties contractantes consent à ce que le différend soit soumis à l'arbitrage conformément au règlement du Mécanisme supplémentaire du C.I.R.D.I.

- au Tribunal d'Arbitrage de la Chambre de Commerce Internationale, à Paris ;
- à l'Institut d'Arbitrage de la Chambre de Commerce de Stockholm.

Si la procédure d'arbitrage est introduite à l'initiative d'une Partie contractante, celle-ci invitera par écrit l'investisseur concerné à exprimer son choix quant à l'organisme d'arbitrage qui devra être saisi du différend.

Aucune des Parties contractantes, partie à un différend, ne soulevera d'objection, à aucun stade de la procédure d'arbitrage ni de l'exécution d'une sentence d'arbitrage, du fait que l'investisseur, partie adverse au différend, aurait perçu une indemnité couvrant tout ou partie de ses pertes en exécution d'une police d'assurance ou de la garantie prévue à l'article 6 du présent Accord.

5. Le tribunal arbitral statuera sur base du droit interne de la Partie contractante partie au litige sur le territoire de laquelle l'investissement est situé, y compris les règles relatives aux conflits de lois, des dispositions du présent Accord, des termes de l'accord particulier qui serait intervenu au sujet de l'investissement, ainsi que des principes de droit international.
6. Les sentences d'arbitrage sont définitives et obligatoires pour les parties au différend. Chaque Partie contractante s'engage à exécuter les sentences en conformité de sa législation nationale.

ARTICLE 10

NATION LA PLUS FAVORISEE.

Pour toutes les questions relatives au traitement des investissements, les investisseurs de chacune des Parties contractantes bénéficient, sur le territoire de l'autre Partie, du traitement de la nation la plus favorisée.

ARTICLE 11**DIFFERENDS D'INTERPRETATION OU D'APPLICATION ENTRE LES PARTIES - CONTRACTANTES.**

1. Tout différend relatif à l'interprétation ou à l'application du présent Accord doit être réglé, si possible, par la voie diplomatique.
2. A défaut de règlement par la voie diplomatique, le différend est soumis à une commission mixte, composée de représentants des deux Parties; celle-ci se réunit à la demande de la Partie la plus diligente et sans délai injustifié.
3. Si la commission mixte ne peut régler le différend, celui-ci sera soumis, à la demande de l'une ou l'autre des Parties contractantes, à une procédure d'arbitrage mise en oeuvre, pour chaque cas particulier, de la manière suivante :

Chaque Partie contractante désignera un arbitre dans un délai de deux mois à compter de la date à laquelle l'une des Parties contractantes a fait part à l'autre de son intention de soumettre le différend à arbitrage. Dans les deux mois suivant leur désignation, les deux arbitres désignent d'un commun accord un ressortissant d'un Etat tiers qui sera président du collège des arbitres.

Si ces délais n'ont pas été observés, l'une ou l'autre Partie contractante invitera le Président de la Cour Internationale de Justice à procéder à la nomination de l'arb ou des arbitres non désignés.

Si le Président de la Cour Internationale de Justice est ressortissant de l'une ou l'autre Partie contractante ou d'un Etat avec lequel l'une ou l'autre Partie contractante n'entretient pas de relations diplomatiques, ou si, pour une autre raison, il est empêché d'exercer cette fonction, le Vice-Président de la Cour Internationale de Justice sera invité à procéder à cette nomination.
4. Le collège ainsi constitué fixera ses propres règles de procédure. Ses décisions seront prises à la majorité des voix; elles seront définitives et obligatoires pour les Parties contractantes.
5. Chaque Partie contractante supportera les frais liés à la désignation de son arbitre. Les débours inhérents à la désignation du troisième arbitre et les frais de fonctionnement du collège seront supportés, à parts égales, par les Parties contractantes.

ARTICLE 12

INVESTISSEMENTS ANTERIEURS.

Le présent Accord s'applique également aux investissements effectués, avant son entrée en vigueur, par les investisseurs de l'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre Partie contractante en conformité de ses lois et règlements.

ARTICLE 13

ENTREE EN VIGUEUR ET DUREE.

1. Le présent Accord entrera en vigueur un mois à compter de la date à laquelle les Parties contractantes auront échangé leurs instruments de ratification. Il reste en vigueur pour une période de dix ans.

A moins que l'une des Parties contractantes ne le dénonce au moins six mois avant l'expiration de sa période de validité, il est chaque fois reconduit tacitement pour une nouvelle période de dix ans, chaque Partie contractante se réservant le droit de le dénoncer par une notification introduite au moins six mois avant la date d'expiration de la période de validité en cours.

2. Les investissements effectués antérieurement à la date d'expiration du présent Accord lui restent soumis pour une période de dix ans à compter de cette date.

EN FOI DE QUOI, les représentants soussignés, dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord.

FAIT à Chisinau, le 91.05.96, en deux exemplaires originaux, chacun en langue moldave, française et néerlandaise, tous les textes faisant également foi. Le texte en langue française fera foi en cas de divergence d'interprétation.

POUR L'UNION ECONOMIQUE
BELGO-LUXEMBOURGEOISE:

POUR LE GOUVERNEMENT DE LA
REPUBLIQUE DE MOLDOVA :

Pour le Gouvernement du Royaume de Belgique, agissant tant en son nom qu'au nom du Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg, le Gouvernement de la Région wallonne, le Gouvernement de la Région flamande, le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :

